

Slovenski hmeljar

Glasiló hmeljarskega društva za Slovenijo

Izhaja štirinajstnevno ♦ Naročnina Din 20.—, za nečlane Din 30.—; posamezna številka Din 2.— ♦ Uredništvo in uprava: Celje, Vodnikova ul. 2, telefon 218

Leto I

Celje, dne 19. decembra 1930

štev. 17

Savinjski:

K položaju

Težka hmeljska kriza, ki že par let neusmiljeno pritiska vse hmeljarske kraje, nas sili k temu, da pazno zasledujemo razvoj položaja pri nas in drugod. Zato je potrebno, da sedaj ob koncu leta razmotrino položaj in letošnji potek sezone v posameznih hmeljarskih krajih ter tako dobimo nekatere potrebne smernice in vidike za v bodoče.

Težišče položaja v letošnji sezoni je bilo brez dvoma v Nemčiji in ne več, kakor nekđaj, na Češkem. Nemški hmelj je bil letos glede kakovosti jako različen, vendar pa je bilo pri veliki množini, ki jo pridelava Nemčija, tudi precej prvovrstnega hmelja. Glede množine pridelka ni dosti zaostajal za lanskim, ker letina je bila srednja, o kakšni omejitvi nasadov v Nemčiji pa ne more biti niti govora. Nemški hmeljarji so se enostavno postavili na stališče, da nemška produkcija še vedno zaostaja za predvojno in še ne krije niti domače potrebe; zato naj nasade omeje tisti, ki pridelujejo več hmelja, kakor ga porabijo domače pivovarne, oni pa jih ne bodo. V soglasju s temi nazori pa so zahtevali, da nemške pivovarne uporabljajo prvenstveno nemški hmelj ter jim zagrozili celo s tozadevno zakonsko naredbo. Istotako odločno so tudi zahtevali za svoj pridelak primerne cene. Pivovarnarji pa so se v začetku držali jako rezervirano in dali večja naročila svojim dobaviteljem šele po državnozborskih volitvah. Da se izognejo tozadevni zakonski naredbi, ki je moralno itak že obstojala, so res kupovali prvenstveno nemški hmelj in ga predpostavili češkemu, zlasti žateškemu, proti kateremu so se nemški hmeljarji najbolj borili. Toda s cenami niso hoteli kvišku in upravičena je bila bojazen, da bodo šle cene slično rakovo pot kakor lani. Pa hmeljarji so si znali zopet pomagati. Ustanovili

so z državno in deželno bavarsko podporo hmeljarsko prometno društvo (d. z. o. z.) z glavnico nad 15 milijonov dinarjev, ki je s pravočasno intervencijo na tržišču v Nürnbergu vedno uspešno uravnavala razmerje med povpraševanjem in ponudbo ter na ta način vzdrževala cene na primerni višini. Tako so nemški hmeljarji tudi letos dobro odrezali, celo boljše kakor lani. Povprečno ceno je sicer težko določiti, ker je v Nemčiji več hmeljarskih okolišev zelo različne velikosti, ki tudi pridelujejo hmelj zelo različne kakovosti; vendar lahko trdimo, da so dosegli letos povprečno ceno 19 Din za kilogram, dočim lani komaj 17 Din. Položaj v Nemčiji se je torej nekoliko izboljšal, dasi ne mnogo.

Razmeroma slabe čase pa so imeli letos češki hmeljarji. Že pridelak jim glede kakovosti letos ni posebno uspel, glede množine pa tudi ni dosti zaostal za lanskim, ker je tudi na Češkem omejitev nasadov bila le neznatna. Poleg tega pa jim je mnogo škodoval oster boj nemških hmeljarjev proti vsem inozemskim hmeljem, ki pa je bil naperjen v prvi vrsti proti češkemu hmelju kot najnevarnejšemu konkurentu. Povpraševanje je bilo slabo in cene znatno nižje kakor lansko leto. Zadnji čas so sicer ustanovili z državno pomočjo hmeljarski sindikat, ki naj bi reguliral povpraševanje in cene. Vendar pa je medtem bilo skoro dve tretjini pridelka že prodanega in je nameravana pomoč že zapoznala. Določitev povprečne cene je nekoliko težavna iz istih vzrokov kakor v Nemčiji, vendar pa upoštevajoč vse okolnosti lahko trdimo, da je bila povprečna cena češkemu hmelju letos komaj 13 Din za kilogram, dočim je znašala lani še 24 Din. Na Češkem se je torej položaj znatno poslabšal.

Kakšen je bil položaj pri nas, smo že razmotrivali. Ker je bil pridelak v splošnem prav dober, je zanimanje za naš hmelj naraslo. Ker smo znatno ome-

jili nasade in obirali zelo pazljivo ter zato razpolagali le z razmeroma majhno množino pridelka, je bilo tudi povpraševanja dosti. Tako je bil naš hmelj letos prvi razprodan in smo dosegli povprečno ceno 13 Din za kilogram, dočim lani komaj 6 Din. Pri nas se je torej položaj vsekakor znatno izboljšal.

V Vojvodini je bil pridelek radi ogromne redukcije nasadov in nepopolnega obiranja razmeroma prav majhen. Tudi kakovost letos ni bila ravno slaba, vendar je nastalo znatnejše povpraševanje po vojvodinskem hmelju šele tedaj, ko je začelo primanjkovati našega. Povprečna cena je bila 8 Din za kilogram, lani komaj 3 Din.

V Franciji je bil položaj podoben kakor pri nas. Ker so jako omejili nasade in obirali le najboljše blago, je pridelek glede množine znatno zaostal za lanskim, glede kakovosti pa je bil precej boljši. Zato so tudi francoski hmeljarji prodali hitro in lahko ter dosegli povprečno ceno 11 Din za kg. Tudi položaj francoskih hmeljarjev se je torej precej izboljšal.

Na Poljskem pa je bil položaj slabši. Sicer so tudi tam precej omejili nasade in pustili dosti hmelja neobranega, vendar radi neugodnega vremena zadnji čas pred obiranjem pridelek glede kakovosti ni bil brezhiben. Večje zanimanje za poljski hmelj je nastalo šele tedaj, ko je bil razprodan naš in francoski hmelj. Zato so poljski hmeljarji prodajali šele pozneje in dosegli komaj povprečno ceno 9 Din za kilogram.

Tako v krajih, ki pridelujejo žlahtni hmelj! V krajih pa, ki pridelujejo nekvalitetni hmelj, je bil položaj v splošnem dosti slabši.

Angleški hmeljarji so nasade malo omejili in imeli poleg tega letos tudi zelo bogato letino. Radi obilne ponudbe cenenejšega kvalitetnega hmelja države z nekvalitetnim hmeljem na izvoz skoro sploh ne morejo več računati, temveč izključno le na domačo porabo, v kolikor visoke uvozne carine onemogočajo uvoz. Zato so bile tudi cene v Angliji letos nižje kakor lani ter se je iskalo in nakupovalo le najboljše blago, vse drugo pa je ostalo neprodano.

Podoben položaj kakor v Angliji je bil tudi v Belgiji in Ameriki. Zdi se, da nekvalitetni hmelj sploh nima več dosti izgleda v bodočnost, ker že pridelek žlahtnega hmelja skoro sam lahko krije celotno svetovno potrebo.

Zelo zanimiv je tudi pregled, kako so posamezni hmeljarski kraji razumeli položaj in ga izkoristili. Pri nas ga nismo in istotako tudi ne francoski hmeljarji; prodajali smo prehitro in zato prodali izpod povprečne cene. Najbolje so se izkazali dobro organizirani nemški hmeljarji, ki so prodali celo nad povprečno ceno. Češki hmeljarji so sicer dobro zapopadli položaj, hitro uvideli kako se bo sezona razvijala ter

hiteli s prodajo, dasi so tudi morali prodajati znatno izpod povprečne cene; vzlic temu pa imajo še skoro četrtno pridelka nerazprodanega. Na Poljskem pa položaj sploh ni bil v rokah hmeljarjev.

Hmeljska kriza pa je trajala seveda tudi še letos, ker noben hmeljarski kraj ni dosegel take cene svojemu pridelku, ki bi krila vsaj pridelovalne stroške; na kakšen dobiček pa smo se kmetovalci in hmeljarji zadnje čase itak že odvadili računati. Posebno hudo pa je letos zadela kriza češke hmeljarje, katerim je lani še precej prizanesla. Obenem pa je pokazala kriza letos tudi svoje pravo lice in danes je menda že vsakemu jasno, da je izhod iz te težke hmeljske krize tako za posamezne okoliše kakor svetovno hmeljarstvo sploh edinole v omejitvi nasadov in čim boljši kvaliteti. To velja zlasti za tiste stare hmeljarske kraje, ki morajo računati pretežno na izvoz. Novi kraji pa se bodo sploh le težko ohranili.

Pri nas smo že lani skrčili nasade za 50% in se pobrigali letos za res dobro kvaliteto. Posledica je bila, da smo lahko in hitro prodali in so se nam nudile tudi razmeroma dobre cene. Popolnoma isti slučaj je bil tudi na Francoskem. Lansko leto, ko smo imeli še mnogo preveč in dosti preslabo blago, nas je dobro izučilo. Češki hmeljarji, katerim je lani kriza precej prizanesla, pa niso nasadov skoro nič skrčili, in ker se jim še kvaliteta letos ni posrečila, so s hmeljem skoro obsedeli, in to vkljub izvrstni organizaciji, dobro vpeljami stari znamki, urejenem signiranju, izborni reklami, nakupovalni zadrugi itd. Pa ne da bi kdo sedaj mislil, da je vse to nepotrebno! Narobe! Ako bi Čehi vsega tega ne imeli, bi doživeli letos slično polomijo, kakor smo jo mi lani, ako pa bi mi vse to že imeli, bi lani te strašne polomije pri nas ne bilo in bi tudi letos prodajali še za polovico dražje. Potrebno je torej vse to, in še kako potrebno, toda glavno ni. Glavno je res dobro blago in v tisti množini, kakor jo svetovni trg zahteva!

Pa so nekateri naši hmeljarji silno nepreračunljivi, in nič koliko se jih je kesalo, ker so obrali le najboljši hmelj, mnogo pa pustili neobranega, nič koliko jih je obžalovalo, da so skrčili nasade ali hmelj sploh opustili. Pa se jim ni treba prav nič kesati in prav nič obžalovati, kajti če bi obirali vse od kraja, bi imeli zopet slabo blago, če ne bi skrčili nasadov, bi imeli zopet preveč blaga in cene bi bile šle slično rakovo pot kakor lani.

Nadprodukcija vedno tlači ceno in slabo blago je vedno poceni ter se težko spravi v denar! To sta dva glavna vidika, po katerih je treba usmeriti naše hmeljarstvo v bodoče, da nam bo postalo in ostalo trajen vir blagostanja ter se slične težke katastrofe, kakor je bila lani, ne bodo več ponovile!

Ing. J. Teržan:

Ne kriza kmetijske proizvodnje, temveč kriza pravičnega deleža na narodnem dohodku

Stalno se govori o krizi, ki je zadela splošno celo kmetijstvo. Ali je temu res tako? Na svetovnem trgu vlada prenasičenost s poljedelskimi pridelki. To pomeni, da je kmetijsko-pridelovalna tehnika tako napredovala, da se pridelava več, kakor človeštvo potrebuje. Danes je, ako vzamemo srednje pridelke poljedelske proizvodnje, pridelek od vložene edinice dela, kapitala in zemlje mnogo večji, kot je bil v prejšnjih letih. Torej je poljedelska tehnika pridelovanja znatno napredovala in se izpopolnila.

Na drugi strani pa imamo nizke cene kmetijskih proizvodov v primeri s cenami onih proizvodov, ki jih pridelujeta obrt in industrija. Ravnotežje se je pomaknilo v dobro cen proizvodov velikih mest in v škodo cen pridelkov podeželskega ljudstva. Posledica temu je, da podeželsko ljudstvo sprejema od skupnih narodnih dohodkov mnogo manj, kot odgovarja stvarnemu stanju. Tako nastopa kriza, ki jo povzroča porušeno ravnotežje dohodkov narodnih slojev. Vse banke in denarni zavodi so v skrbeh, kam z denarjem, ker ni odjemalca. Na drugi strani pa radi previsokih obresti ni denarja za nova gospodarska podjetja. Izposoditi si denar v čisto poljedelske svrhe po visokih obrestih, pomeni samomor. Pridelki poljedelstva nimajo cene, s katero bi bilo mogoče zmagati obresti.

Ameriški poljedelski minister Wallace je rekel: »Prideluj, kolikor največ moreš z najmanjšimi stroški. Prideluj samo pridelke, ki jih lahko najboljše prideluješ. Troši čim manj in odpovej se vsemu, čemur je le mogoče. Delaj, kolikor največ moreš. Tvoja žena in otroci morajo delati, kolikor je sploh mogoče. Ako si tako delal vzajemno z vsemi drugimi kmetovalci, potem se lahko mirne duše tolažiš, da bo tvoje delo in trud nagrajeno s hiperprodukcijo, ki pa se mora prodati za vsako ceno, kajti sam je porabiti ne moreš!

Nastane prvo vprašanje: Ali je iz agrarno-političnega in narodno-gospodarskega stališča priporočljivo, da so hrana in sirovine čim cenejše, a da se pri tem čisto nič ne upošteva blagostanje podeželskega kmečkega ljudstva?

Drugo vprašanje pa je: Ima li podeželsko ljudstvo isto pravico na udobno življenje, kot ga ima meščan? Ako da, potem se mora politika cen poljedelskih proizvodov tako urediti, da kmet prejme za svoje pridelke odgovarjajočo ceno, in da z izkupičkom za svoje delo lahko živi takšno življenje kot ljudje, zaposleni pri delu v mestih in industrijskih

podjetjih. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da gre za delo enake vrednosti. Danes zahteva poljedelstvo pravitko izobražene delovne moči kot vsi ostali poklici, ako seveda hočemo res umno gospodariti.

Zboljšanje kmetijskega položaja je edino v organizaciji, enako kot je prišlo zboljšanje delavskega položaja z delavskimi organizacijami. Organizacija poljedelcev pa je vsekakor dosti težavnejša in zahteva več duševnih in gmotnih naporov, kot organizacije ostalih stanov.

Industrija se kartelira, da na ta način izključi medsebojno konkurenco in da prideluje samo toliko, kolikor je potrebno za letni konzum. Delavci skušajo prodati svojo delovno silo čim najdražje. Ako jo ne morejo, imajo razne ustanove, od katerih dobivajo pomoč v času brezposelnosti. Vsega tega kmetovalec nima. Najusodnejše pa je, da kmetovalec seje, ne da bi vedel, kaj bo žel, kakšne bodo cene za časa žetve, kakšna bo konjunktura na svetovnem trgu. O najvažnejšem, o cenah poljedelskih pridelkov je kmetovalec vedno na nejasnem in tava v temi.

Dati več luči v vsa ta kočljiva, težavna in velevažna vprašanja je mogoče deloma potom organizacije, deloma z odklonitvijo medsebojne konkurence po vzoru industrije. Prvi korak k visokemu vzoru mednarodne organizacije agrarcev pa so kmetijske zbornice, ki so letos že vpeljane v Rumuniji in v Bolgariji. Zakaj naš kmetovalec še čaka na to velevažno stanovsko organizacijo, je težko razumljivo.

Pravični delež na narodnem dohodku mora biti geslo poljedelskega (kmečkega) stanu. To geslo pa bo imelo smisel in ceno le v močni strokovni organizaciji vseh onih, ki obdelujejo zemljo, kajti vsi ti imajo skupne interese, brez ozira na bivšo politično pripadnost, vero in narodnost.

Delovanje hmeljarskega društva

(Dalje.)

Kakor znano, je Hmeljarsko društvo ustanovitelju hmeljarstva Josipu Bilgerju postavilo nagrobni spomenik, na katerem se med drugim bere: »... postavili nekateri hmeljarji v znak zahvale.« Med imovitimi hmeljarji se namreč nahajajo nekateri, ki za Bilgerjev spomenik niso niti pare žrtvovali. Oskrbovanje Bilgerjevega groba, njeja okrašenje in razsvetljava ob Vseh svetih je vsakoletna naloga društvenega vodstva.

Povodom glavnih skupščin hmeljarskega društva se je ponovno razpravljalo tudi o spominskih ploščah Hausenbichlerju in dr. Bergmannu, a je do danes ostalo le pri besedah.

Zelo zanimiv je pregled, koliko je znašala članarina pri Hmeljarskem društvu v posameznih letih.

Članarina je bila leta 1881 do 5000 sadežev 1 goldinar, nad 5000 sadežev pa 2 goldinarja. Leta 1882—1900 do 5000 sadežev 2 goldinarja, nad 5000 sadežev 3 goldinarje in za nehmeljarje 1 goldinar; leta 1900 do 1917 za vse ude brez razlike po 2 K; leta 1918 in 1919 za vse člane brez razlike po 5 K; leta 1920 in 1921 za vse člane po 20 K; leta 1922 do 5000 sadežev 10 K, nad 5000 sadežev 100 K in za nehmeljarje po 20 K; leta 1923 do 5000 sadežev 10 Din, nad 5000 sadežev po 25 Din in za nehmeljarje po 5 Din; leta 1924 in 1925 do 2000 sadežev 10 Din, 2000—10.000 sadežev 25 Din, nad 10.000 sadežev 50 Din in za nehmeljarje po 5 Din; leta 1926 in 1927 do 2000 sadežev 15 Din, 2000—10.000 sadežev 40 Din, nad 10.000 sadežev 100 Din in za nehmeljarje po 5 Din; leta 1928 do 1930 do 2000 sadežev 10 Din, 2000 do 5000 sadežev 15 Din, 5000 do 10.000 sadežev 40 Din, nad 10.000 sadežev 100 Din in za nehmeljarje po 50 Din.

Število članov je bilo zelo različno. Najmanj članov je bilo leta 1883, namreč samo 34, največ pa leta 1929, in sicer 1673. Število članov v letih 1886 do 1899 pa v zapisnikih ni zabeleženo.

Denarni promet društva je bil precejšen. V goldinarski dobi, to je od ustanovitve pa do leta 1900 je imelo društvo 3479 goldinarjev dohodkov in 2970 goldinarjev stroškov; državne podpore v tej dobi je prejelo 2500 goldinarjev. V kronski dobi, to je od leta 1900—1923 je imelo društvo 108.729 K dohodkov in 99.583 K stroškov; državne podpore v tej dobi je prejelo 37.371 K, od drugih činiteljev pa 17.859 K, skupno torej 55.230 K. V dinarski dobi, to je leta 1923—1930 je imelo društvo 278.750 Din dohodkov in 218.826 Din stroškov; višek 60.000 Din se je leta 1930 porabil za nabavo 19 Holderjevih škropilnic, ki so se razdelile podružnicam; podpore je dobilo društvo v tej dobi od države 69.000 Din in od raznih drugih činiteljev 47.853 Din, skupno torej 116.853 Din.

Zanimiv je tudi pregled, koliko hmelja smo pridelali v preteklih pedesetih letih in koliko smo zanj izkupili. V goldinarski dobi se je pridelalo približno 58.650 stotov hmelja ter se zanj izkupilo okroglo 8.715.500 goldinarjev. V kronski dobi se je pridelalo približno 179.230 stotov hmelja in se zanj izkupilo 227.837.800 K. V dinarski dobi pa je znašal pridelek približno 98.100 stotov in okroglo 344.400.000 Din izkupička.

(Dalje prihodnjič.)

Dipl. ing. Janko Dolinar:

Bolezni in škodljivci hmelja

(Konec.)

5. Rdeči pajek ali pravilnejše hmeljska pršica je velik škodljivec hmelja, katerega se hmeljarji vseprek bojijo, toda večinoma ne poznajo.

Pravzaprav razločujemo dve vrsti hmeljske pršice: najnavadnejši je sivi pajek (*Tetranychus altheae* v. Hanst.), ki je zeleno-sivkaste barve, redkejša se pojavlja pravi rdeči pajek (*Tetranychus telarius* Berlese), ki je zeleno-žolte ali oranžasto-rdeče barve.

Hmeljska pršica napravi največ škode v suhih vročih letih meseca julija-avgusta. Pršice se naselijo na spodnjo stran listov, jih izsesavajo in prepredajo s fino belo pajčevino, ki jim služi kot zaščita proti vlagi, katere ne prenesejo. Pod to pajčevino se hitro množijo, seveda pa jih s prostim očesom ne moremo opaziti, ker je cel pajek kvečjemu $\frac{1}{2}$ mm dolg; pač pa z drobnogledom moremo videti pajka, kakor tudi njegovo zalego. Napadeno listje dobi najpreje žolte pege, potem pordeči, porjavi in v par dneh odmre; ta pojav imenujejo hmeljarji bakreni žig.

Največjo škodo povzročijo pršice, ako napadejo že razvijajoče se kobule, ker tedaj v par tednih uničijo skoro ves pridelek.

Ker rdeči pajek prezimuje v razpokah hmeljev, tudi nasadi na žico manj trpe od tega škodljivca.

Zelo dobro sredstvo proti rdečemu pajku je zaščitno škropljenje s kombinirano bordovsko brozgo. Ako pa že opazimo pajka v nasadu, ne smemo prav nič odlašati, temveč nemudoma uporabiti sredstva, ki ga direktno in zanesljivo ubijajo. Edino uspešno sredstvo proti hmeljskim pršicam je žveplo, katerega uporabimo v obliki koloidalnega žvepla (na 100 l mehke vode $\frac{1}{2}$ kg koloidalnega žvepla) ali žvepleno apnene brozge, ki jo proizvaja A. Jurca v Ptujju (na 100 l mehke vode 3 kg Jurčeve brozge). Ostala sredstva navadno ne pomažajo dosti. Dobro je tudi često polivanje hmelja s čisto vodo v močnih curkih, ker pajek ne trpi vlage, vendar to radi pomanjkanja vode v bližini nasadov in dosti močnih brizgaln navadno ni izvedljivo.

6. Hmeljski hrošč (*plinthus porcatus* Panz.) ali hmeljski rilčkar je kakih 12 mm dolg črn hrošč, ki živi maja-septembra v hmeljskih nasadih pod kamenjem, grudami itd. Samica navrta luknjice v podzemeljske dele trt blizu pod vrhom ter znese v vsako po eno jajčece, iz katerega se izleže bela črnoglava ličinka, ki se zarije v trto in riže v strženu krivuljast rov vedno bližje koreniki, kjer se nazadnje zabubi. Hrošč se prerije, ko se izbubi, skozi koreniko in zemljo na površino.

Hmeljski rilčkar je razširjen zlasti v naših krajih, kjer je že leta 1893 povzročil znatno škodo. Zatirati ga moremo le na ta način, da visoko osipamo in trte porežemo zgodaj, še predno se je izvalil hrošč, ter vse črvive trte sežgemo. Posebno pri odbiri sadik za nov nasad je skrbno paziti, da ne vzamemo črvivih.

7. Prosena veščica (*Botis nubialis*) dela pravzaprav največjo škodo na koruzi in prosu, pa tudi na hmelju. Samica polaga jajčka na še mlade trte, izlegla sivo-rjava gosenica pa se zaje v trto,

Hmeljski hrošč.
a ličinka, ki žre v trtah in koreninah; b—c preluknjan sadež; d ličinka, e buba, f hrošč.

kjer sesa sok in izjeda navzgor in navzdol nepravilne hodnike, radi česar prične rastlina hitro propadati.

Zatiranje je težavno, skoro nemogoče. Največ uspeha še dosežemo na ta način, da hmeljevke vsako leto razkužimo ali, še bolje, nadomestimo z žično konstrukcijo, trte zgodaj porežemo in sežgemo. Varovati moramo njene naravne sovražnike, predvsem nekatere ose, kakor *trichogramma minutum* itd.

8. Hmeljski prelec (*hepialus humuli*) povzroča na Češkem in v Nemčiji precejšnjo škodo v hmeljskih nasadih, pri nas pa ga dosedaj še ni bilo dosti opaziti. Gosenica hmeljskega prelca se zaje v koreniko hmelja in vrta po njej sem in tja tako, da rastlina kmalu usahne. Zatiranje: pri odkopavanju štorov je treba gosenice uničiti.

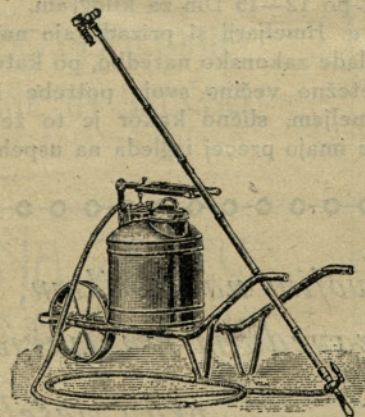
9. Dnevni pavlinček (*Vanessa Joo L.*) je prav lep metuljček, njegova nad 4 cm dolga, črna, kosmata gosenica pa objeda listje hmelja ter, ako se preveč razmnoži, napravi prav znatno škodo. Zatiranje: gosenice je treba obirati in uničevati.

10. Drugi škodljivci, ki pa se pojavljajo le v manjših množinah in zaenkrat ne napravijo občutnejše škode, so še: hmeljski sukač (*enephasia Wahlbomiana*), beli pavlinček (*Vanessa C.*), mali pavlinček (*Vanessa urticae*), razne sovke (*mamestra persicaria*, *bratolomia meticulosa* in *acronycta rumicis*), hmeljski zavijač (*hypena rostralis*), trohlnec (*calocampa exoleta L.*), glagolka (*plusia gamma*) in potajnice (*agrotis segetum*, *pronuba*, *tritici* etc.). Tudi

gosenice teh škodljivcev moramo pridno zatirati s tem, da jih obiramo in uničujemo, da se preveč ne razmnože in povzročijo znatnejše škode.

Poleg tega škodujejo hmelju tudi ogrci (ličinke rjavega hrošča), strune (*Agriotes lineatus*), štrigalice (*forticula auricularia*), bramorji (*grylothalpa*), stonoge (*Julesterestris et blaniulus gutulatus*), razni polži, volunar (*arvicola amphybius*), pesni objed (*hottoderia Sch.*), ržena ogorčica (*tylenchus devastratix*) in še mnogi drugi, ki so splošni škodljivci poljskih kultur in jih je zato treba vsestransko zatirati. Tudi proti večini teh škodljivcev dosežemo prav znatne uspehe, ako hmelj redno zaščitno škropimo s kombinirano raztopino modre galice (bordovske ali bordaleške brozge), ki vsebuje tudi apneni arzeniat; ta strup namreč hitro in zanesljivo ubija ves mrčes, ki objeda zelene rastlinske dele.

S tem so imenoma navedeni vsi škodljivci hmelja ter važnejši tudi natančneje popisani. Obenem je pri vsakem navedeno tudi najuspešnejši način zatiranja. K sklepu bi bilo še pripomniti, da pameten hmeljar ne bo čakal, da mu škodljivci in boleznj uničijo nasad ter šele potem mislil na zatiranje in obrambo, ko je že vse prepozno. Skrben hmeljar bo nasadil hmelj le v res odgovarjajočo zemljo in lego, s pravilnim in pravočasnim obdelovanjem skrbel, da se mu hmelj krepko razvije, ter bo tudi vsaj dvakrat zaščitno škropil s kombinirano bordovsko brozgo zoper vse razne boleznj in škodljivce; zato pa tudi nikdar ne bo imel radi boleznj in škodljivcev pokvarjenega in slabega hmelja. Zaščitno škropljenje je nujno potrebno, ako hočemo dobiti res zdrav in prvovrsten pridelek, hmelj vedno tako iskane gladko-zelene barve. Stroški so malenkostni, dela tudi ni mnogo,

Prevozna hmeljska škropilnica.

korist pa je ogromna. Geslo naprednega hmeljarja je in mora biti: vse za čim boljšo kakovost našega hmelja, da se čim bolje uveljavimo na svetovnem trgu in dosežemo čim višje cene!

Razno

Vedno manj piva. Pivovarnarji v Nemčiji se pritožujejo, da ljudje pijejo vedno manj piva. Baje je krivo temu splošno pomanjkanje denarja radi gospodarske krize in pa okolnost, da mladina danes goji vedno bolj sport, dočim se je preje zabavala po gostilnah. Zadnji čas je še trošarina na pivo povišana za 50%, radi česar se je seveda pivo podražilo, ter se ga zato iztoči še manj in sicer v raznih krajih Nemčije za 11—28% manj. Ako bo šlo tako naprej, bodo seveda morale pivovarne produkcijo znižati ter bo tudi poraba hmelja zopet manjša.

Nemške pivovarne morajo uporabljati nemški hmelj. Kakor poročajo nemški časopisi, je med drugimi zasilnimi naredbami v Nemčiji uzakonjena tudi naredba, da morajo pivovarne določeno množino svoje potrebe hmelja kriti z domačim pridelkom. Ministrstvo za prehrano ima nalog predpisati tozadevna natančnejša določila kakor tudi primerne kazni. S tem je stara zahteva nemških hmeljarjev končno tudi uzakonjena.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina. Ker je hmelj v glavnem razprodan, je sezona končno veljavno zaključena. Tudi posezonske kupčije zadnji čas ni bilo. Za lanski hmelj pa zaenkrat ni izgleda, da bi šel v denar, ker cene vedno bolj padajo.

Češkoslovaška. Tendenco je bila zadnji čas trajno mirna, dosti ponudbe in malo povpraševanja. Cene dalje padajo in se zadnji čas plača žateški hmelj le še po 8—13 Din, za uštecki in roudnicki hmelj po 6—10 Din ter za dubski in ostali češki hmelj po 5—7 Din za kilogram. Javna znamkovalnica v Žatcu je overovala dosedaj 53.000 stotov hmelja.

Nemčija. Tendenco je zelo mirna, prometa malo, cene padajo. Zadnji čas se plača za gorski hmelj po 8—16 Din, hallertauski po 12—23 Din, aischgrundski po 8—12 Din, württemberški in badenski po 11—20 Din, tettangski po 19—24 Din, spaltski po 12—24 Din in za hmelj iz Pfalza po 12—15 Din za kilogram.

Francija. Hmeljarji si prizadevajo na vse kriplje, da izsilijo od vlade zakonsko naredbo, po kateri bi morale pivovarne pretežno večino svoje potrebe hmelja kriti z domačim hmeljem, slično kakor je to že uzakonjeno v Nemčiji. Baje imajo precej izgleda na uspeh.

Anglija. Tržišče je bilo precej mirno, zadnji čas pa je začelo znatnejše povpraševanje po hmelju slabše kakovosti, seveda po smešno nizkih cenah. Med hmeljarji se širi agitacija za enoletno stavko, tako da bi eno leto ne pridelovali sploh nič hmelja in bi pivovarne morale na ta način temeljito izčrpati svoje zaloge.

Belgija. Tržišče je mirno in so cene nazadovale. Hmelj iz Poperinghe notira 8 Din, hmelj iz Alostaa 9 Din za kilogram.

Amerika. Položaj neizpremenjen, tržišče mirno, cena 11—19 Din za kilogram.

Hmeljarskim podružnicam!

V interesu hmeljarske organizacije je, da posamezne podružnice pridobijo čim več članov ter obenem nabirajo tudi naročnike za strokovno hmeljarsko glasilo. Vsak hmeljar mora biti član hmeljarskega društva, ker le tedaj bo moglo društvo res uspešno delovati v prosep našega hmeljarstva. Vsak hmeljar mora biti tudi naročnik hmeljarskega glasila ter ga pridno prebirati, da bo o vsem potrebnem pravočasno in pravilno poučen ter mogel res uspešno hmeljariti. Tudi je potrebno, da podružnice čimprej skličejo svoje občne zборе, da se more pravočasno vršiti tudi občni zbor društva. Podružnicam se priporoča, da občni zbor najavijo v hmeljarskem glasilu ter o poteku zborovanja tudi v listu poročajo.

Za razvedrilo

Pijanca se še smrt boji.

Na Irskem je živel kmet pod imenom Brown, ki je bil strašen pijanec, pa je v kljub temu dočakal visoko starost 120 let. Na njegovem nagrobnem spomeniku je sledeči zanimivi napis: »Pod tem kamnom leži Brown, ki je po zaslugi močnega piva dočakal 120 let. Neprestano je bil pijan in v pijanosti tako strašen, da se ga je celo smrt bala. Ko pa je bil nekega dne proti svoji navadi slučajno trezen, ga je pograbila smrt in tako končno le triumfirala nad tem brezprimernim pijancem.«

Kdaj sobarice letijo?

Mati k Pepčku: »Angelčki vsi letajo s svojimi krili.«
Pepček: »Zakaj potem naša sobarica Vera ne leti?«
Mati: »Kako naj, saj naša Vera vendar ni angelček!«
Pepček: »Seveda je, saj ji atek vedno pravi moj mali sladki angelček.«

Mati: »Tako?! No, potem bo pa takoj letela.«

Svojim naročnikom, čitateljem, sotrudnikom in zaščitnikom ter vsem zavednim hmeljarjem in prijateljem našega hmeljarstva želi prav vesele božične praznike ter nad vse srečno in uspehov bogato Novo leto

Uredništvo in upravnništvo lista

USEM HMELJARJEM ŽELI PRAU VESELE
BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

HMELJARSKO DRUŠTVO
V ŽALCU

SUOJIM KOMITENTOM IN USEM HMELJAR-
JEM ŽELI VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO TER SE PRIPOROČA

HMELJARNA ŽALEC

R. Z. Z. O. Z.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto

želijo sledeče tvrdke:

Slomškova tiskovna zadruga

trgovina s papirjem in pisalnimi potrebščinami
Prešernova ulica Celje Vodnikova ulica

Pavla Slugova

ročna dela in predtiskarija
Celje / Vodnikova ulica

Josip Jagodič

špecerijska trgovina
in železnina, nakup
poljedelskih pridelkov

Celje, Glavni trg

HOTEL „EVROPA“

KAVARNA

RESTAVRACIJA

CELJE, ALEKSANDROVA ULICA

Ivan Ravnikar

špecerijska in koloni-
jalna veletrgovina,
barve in umetna gnojila

Celje, Kralja Petra c.

**Anton
Fazarinc**

špecerija, koloniale
in delikatese

Celje, Kralja Petra cesta 20

*Zadružna gospodarska
banka d. d. v Ljubljani*

*podružnica Celje
Aleksandrova ulica*

**Franc
Dobovičnik**

manufakturna
in modna trgovina,
industrija prešitih odej
in perila

Celje, Gosposka ul.

Maks Cukala

Sv. Jurij ob Taboru

LEKARNA „PRI KRIŽU“

Mr. Ph. FEDOR GRADIŠNIK

CELJE / KRALJA PETRA CESTA

MOHORJEVA TISKARNA

R. Z. Z. O. Z.

KNJIGARNA / KNJIGOVEZNICA

CELJE / PREŠERNOVA ULICA 17

☆
1931
☆

HED
D. Z OM. ZAV.
ŽALEC

ANTON BRUMEC

MANUFAKTURNA IN MODNA TRGOVINA

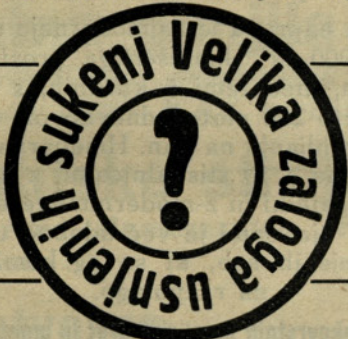
► PRI ANTONU ◀

GOSPOSKA UL. 2 CELJE GOSPOSKA UL. 2

se vsakomur priporoča kot najugodnejši vir za nakup vsakovrstnega manufakturnega in modnega blaga. // Blago najboljše kakovosti, najnižje cene, vsestransko priznana solidnost.

Fine moške suknene obleke
že za Din 240.--

Manufakturna in konfekcijska trgovina

Lepe suknene deške obleke
že za Din 110.--

Ivan Mastnak, Celje / Kralja Petra cesta 15

FRANC STRUPI, Celje

Zaloga stekla, porcelana, svetiljk, okvirjev ter šip, kipov itd. Prevzema vsakovrstna steklarska dela.

Najnižje cene in točna postrežba.

IVAN RAVNIKAR CELJE

nudi umetna [gnojila, semena, barve ter specerijsko in kolonialno blago po najnižjih cenah.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Celje, Aleksandrova 4.

Brzjavni naslov: Gospobanka. -- Telefon številka 44.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu. Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Sredstva za pobijanje škodljivcev

na drevju, trti, hmelju in žlahtnem grmičevju so: Arbinol, kvasija-les, modra galica, mazavo milo, švajnfurtsko zelenilo (strup), Sulfarol, Sulikol, apneni arzeniat

Zaloga v drogeriji 'Sanitas', Celje, Aleksandrova 5
ali pa v njeni podružnici v Ljubljani: le na Dunajski cesti številka 5

Točna navodila o uporabi enega ali drugega sredstva, ki so vsa po vrsti preizkušena, dobite zastonj

HMELJARJI!

Vaš zavod je

**SAVINJSKA
POSOJILNICA
V ŽALCU**

registrov. zadr. z neomej. zavezo

ki deluje že **petdeseto** leto za povzdigo gospodarstva, predvsem hmeljarstva, Savinjske doline in kjer naložite najboljše in najvarneje svoj denar.

Za varnost naložb jamči poleg lastnega premoženja, ki obstoji iz nepremičnin in večmilijskih rezerv, še več tisoč zadržnikov z vsem svojim premoženjem.

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema od vsakogar in jih obrestuje najugodnejše.

Posojila daje proti poroštvu, na vknjižbo in proti astavi premičnin in vrednostnih papirjev pod najugodnejšimi pogoji.

Uradne ure: Ob delavnikih od 8—12 in od 2—6.
Ob nedeljah od 9—11.

HMELJARNA ŽALEC**I. jugoslovanski zavod za vkladanje in konzerviranje hmelja**

registrovana zadruga z omejeno zavezo

se priporoča za strokovno pripravlanje in basanje hmelja na vse načine (bale, balote, cilindre, zaboje), nadalje za vkladanje in lombardiranje (posojevanje proti zastavi) hmelja in za trgovsko in prometno posredovanje, vse to z jamstvom kulantne in solidne postrežbe in stroge diskrecije.

Obratna naprava je najmodernejše urejena, ima 10.000 m² skladiščnega prostora, 14 žveplarn, med temi 5 kurilnih, s skupno kapaciteto 200 stotov dnevno pri enkratnem porabljanju na dan. Hmeljarna je tudi opremljena s 10 stiskalnicami, z električnimi dvigalniki in z modernimi rešetalnimi stroji. V njej sami je več udobno urejenih stanovanjskih sob, ki so gg. komitentom na razpolago.

Zaloga vsakovrstnih hmeljskih vreč in umetnih gnojil

**HMELJARJI! VAŠ DENARNI ZAVOD JE
LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU**

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači na voglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

Vlagatelji pri Ljudski posojilnici ne plačajo rentnega davka. — Stanje vlog nad 90,000.000 dinarjev

Najbolj varna naložba denarja — Najvišja dnevna obrestna mera

Jamstvo Dravske banovine z vsem premoženjem in davčno močjo

Oblastna hranilnica

prej

Južnoštajerska hranilnica
Centrala MARIBOR, Trg Svobode

mariborske oblasti, podružnica
nasproti pošte, Cankarjeva ul.

Celje

Vsakovrstna posojila pod ugodnimi pogoji
Dolžnik jamči samo za izposojeni kapital

Umetna gnojila

Thomasovo žlindro, superfosfat, kalijevo sol, apneni dušik KAS in Nitrofoskal

Kmetijske stroje

pluge, brane, slamoreznice, trijerje in škropilnice

Sredstva za pokončavanje škodljivcev

ter vse druge kmetijske potreščine

oddaja najceneje:

Skladišče

Kmetijske družbe
v Celju (pri kolodvoru)

Kmetje, meščani, trgovci, obrtniki!

Zavarovalnica slovenskega ljudstva je le

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Zavaruje:

1. proti požaru, strelji in plinski razstrelbi: poslopja vsake vrste, dograjena kot tudi med gradnjo, vse premičnine, pohištvo, zvonove, poljske pridelke, hmelj, žito, krmo itd.;
2. proti razbitju in razpoki: zvonove, steklo;
3. v življenjskem oddelku: na doživetje in smrt, otroške dote, rentna in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah in pri najugodnejših plačilnih pogojih.

Za vsa pojasnila in nasvete v zavarovalnih zadevah se obračajte le na naše krajevne poverjenike po župnijah ter:

v Celju

na Podružnico Vzajemne zavarovalnice, palača Ljudske posojilnice, Vodnikova ulica,

v Mariboru

pa na gosp. Žebota Franja, glavnega zastopnika Vzajemne zavarovalnice, Loška ulica 10.

Hmeljarji!

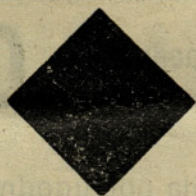
Gnojite z apnenim dušikom!

To je najcenejše in najrentabilnejše dušičnato gnojilo domačega proizvoda! Z apnenim dušikom ne dajemo zemlji samo dušika, marveč tudi potrebnega apna.

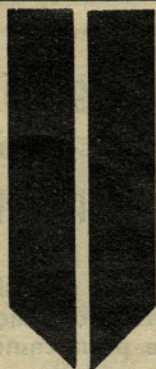
Apneni dušik daje hmelju tako priljubljeno in vedno zaželeno gladko zeleno barvo! Navodila o načinu uporabe, potrebnih količinah, rentabilnosti, dobaviteljih, uspehih in cenah apnenega dušika daje: **Tvornica za dušik, Ruše pri Mariboru.**

V tej tvornici se dobiva tudi mešanica „Nitrofoskal-Ruše“, napravljena na poseben patentiran način iz gnojil: apneni dušik + kalijeve sol + superfosfat.

**Hmeljarji!
Kmetovalci!**

**Vsa pojasnila brezplačno
Zastopstva v vseh večjih mestih**

Brzjavke:
Fosfat-Zagreb

Telefonska
številka 29-13

Za travnike in deteljišča uporabljajte

SUPERFOSFAT

a za **hmelj**, vinograde, krompir, koruzo in povrtnino je najbolje **polno gnojenje**, katero se izvrši v obliki mešanice

KAS

ali

Herkules (organski KAS)

Superfosfat, KAS, Herkules kakor tudi vsa ostala umetna gnojila nudi po najpovoljnejši ceni

FOSFAT d. d.

za promet in trgovino z umetnimi gnojili

Zagreb, Mažuranića trg 6

USTANOVLJENA LETA 1881

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU, CELJE

V LASTNI HIŠI

Sprejema
hranilne vloge

od vsakogar, jih obrestuje naj-
ugodnejše, nudi popolno varnost
in izplačuje
točno

NARODNI DOM

Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo

Izdaja uverenja za izvoz blaga

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100.000.000.—,
še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14.500.000.—

MARIBOR
Aleksandrova ul. 11

PODRUŽNICI:

ŠOŠTANJ
— (v lastni hiši) —